

Liskwartier & Bergpolder

Wijkkrant voor en door bewoners • • • • juni 2022 • • • • nummer 25

Grootste galerie van Rotterdam, pag. 7

Geveltuintendag met de burens pag. 5

Stolpersteine in Liskwartier pag 12 en 13

“Eeuwig zonde als **unieke boksschool** verdwijnt”

De afgelopen maanden zijn voor Gerard Bok zeer spannend geweest. En nog steeds leeft de 78-jarige boksschoolhouder in onzekerheid. Kan hij door met zijn boksschool in de Delfgaauwstraat of moet hij het bijzondere pand verlaten? “Je mag best weten dat het aan me vreet.”

Al ruim 25 jaar geeft oud-profboxer Gerard Bok met veel plezier en passie bokstrainingen in het pand dat is gelegen achter een poort in de Delfgaauwstraat. Het gebouwtje is zo'n verborgen parel in de wijk, ingeklemd tussen basisschool De Lis in de Bieslandstraat en het verzamelgebouw van kunstenaars in de Ackersdijkstraat. Netjes betaalt Gerard iedere maand zijn huur en, als oud-timmerman, onderhoudt hij de binnenboel van het pand zelf. En dan, geheel onverwachts, ontvangt hij in februari bericht van de gemeente dat ze het pand willen gaan verkopen.

In eerste instantie krijgt Gerard de mogelijkheid om het pand zelf te kopen. “Maar het voorgestelde bedrag vond ik te hoog. De gemeente heeft de afgelopen 25 jaar niets aan het onderhoud van het pand gedaan. Met hulp van twee sponsors wilde ik het wel voor een lager bedrag kopen en dan zelf het onderhoud doen.”

Gerard Bok (rechts) in zijn boksschool

Foto's: Johannes Odé

De gemeente gaat niet akkoord met zijn tegenbod en wil vervolgens het pand in de openbare verkoop doen. Gerard zou dan nog maximaal twee jaar in het pand mogen, maar de huur zou worden verhoogd met 300%. “Dat is extreem, dat kunnen we nooit betalen.”

Koppen met rust

Pieter de Jong voelt zich al jaren thuis op de boksschool van Gerard. “Dit is het” dacht ik toen ik op zoek was naar een boksschool. De sfeer, de humor van Gerard, het bijzondere pand dat ook in de Bronx had kunnen liggen, echt hard trainen, in anderhalf uur helemaal kapot gaan. Het voelt veilig, niet macho, je houdt rekening met elkaar. ‘Laat de koppen met rust!’, roept Gerard altijd. Zo niet dan zet hij de training direct stil.” Ook voor wijkbewoner Bruno (36) voelt de boksschool vertrouwd. “Ik ben hier met open armen ontvangen, heel hartelijk. Het is echt Rotterdams, heel direct met humor, ook heel persoonlijk en sociaal. Ze kennen je bij je naam, je maakt met iedereen een praatje, je krijgt tips van de andere bokkers en iedereen gaat respectvol met elkaar om. Deze boksschool ademt ook nostalgie uit. De jaren van bloed, zweet en tranen hangen aan de muren.”

[Lees verder op pagina 8](#)

Het pand van de boksschool waar van 1927 tot begin jaren '80 een badhuis zat.

Nieuwe wijkraad verdiept zich in Bergpolder, Blijdorp en Liskwartier

Op 15, 16 en 17 maart ging Rotterdam naar de stembus voor een nieuwe gemeenteraad én een nieuwe wijkraad. Voor de gemeenteraad hebben de meeste bewoners in Bergpolder en Liskwartier op GroenLinks (1) en D'66 (2) gestemd. Ook in Blijdorp, Agniesebuurt en Provenierswijk waren zij de twee grootste partijen, in het Oude Noorden trokken DENK en GroenLinks de meeste stemmen.

De nieuwe wijkraad is één wijkraad voor drie wijken: Bergpolder, Blijdorp en Liskwartier (BBL).

De nieuwe leden van de wijkraad BBL zijn bewoners uit deze wijken: Annika Schippers, Lideke Detmers, Ryan Vos, Karin Padmos, Marte Buijsen, Job Rood en Reidar Plokker.

De komende maanden gaan de wijkraadsleden zich verdiepen in de drie wijken. Wat zijn de ideeën en wensen van de bewoners, tegen welke zaken lopen bewoners aan die ze graag in hun wijk verbeterd zien worden.

Een keer per maand houdt de wijkraad een openbare vergadering. Op 24 mei vergaderde de wijkraad in het Van Maanenbad met de focus op de wijk Bergpolder. Bewoners van Bergpolder brachten o.a. de overlast van de vele fietsen op de stoep en van het zwerfvuil in de straten onder de aandacht. Ook hielden ze een pleidooi voor meer speeltoestellen voor kinderen op het Insulindeplein.

Bij de volgende wijkraadvergadering op woensdag 22 juni staat de wijk Blijdorp centraal. Wil je weten wanneer en waar de wijkraadvergaderingen exact zijn, check wijkraad.rotterdam.nl/calendar. Daar vind je ook de agenda met de onderwerpen van de vergaderingen.

Job Rood, Ryan Vos, Annika Schippers, Karin Padmos, Marte Buijsen, Reidar Plokker en Lideke Detmers (vlnr)

Foto: Erik Fecken

Hofbogen Park veelbelovend

In het Stadsarchief is op 29 maart een drukke bijeenkomst gehouden rond het voorlopig ontwerp van het Hofbogen Park. Het plan betreft niet alleen het dak, maar ook de aangrenzende straten van gevel tot gevel. Het ziet er veelbelovend uit.

Bij het voorlopig ontwerp is stevig rekening gehouden met de inbreng van bewoners tijdens de buurttafels. In 2023 wil men starten met de werkzaamheden op het dak, eind 2024 streeft men naar een afronding. Het is ook de bedoeling om in 2028 de A20 te overkappen.

Treinhistorie

Bomen zijn in het plan een hot item. De beplanting gaat van stedelijk naar landschappelijk met polder en watergebied. We krijgen open stukken en meer besloten stukken. Ingezet wordt op een verbindende route met veel biodiversiteit. De inspraak van omwonenden heeft geleid tot minder roering, minder inkijk en meer bomen. Aandacht wordt besteed aan de treinhistorie. Zo wordt er veel gewerkt met bielzen en portalen. Het pad krijgt de breedte van het treinspoor, 1,94 meter. Bij de opgangen komen drinkwaterpunten en bij de 'balkons' komen QR codes voor historische verhalen. De verlichting wordt subtiel. Bij Station Hofplein worden de lekkages verholpen en het grasveld wordt bloemerig in combinatie met een commerciële voorziening en een historische treinwagon die op de Hofpleinlijn reed..

Artist Impression: BureauVanEig

Artist Impression: De Urbanisten

Trappen

Bij de Heer Bokelweg komt een wateropvang. Het water kan vervolgens weer opgepompt worden ten behoeve van de beplanting.

Opgangen komen bij de Teilingerstraat, het Ammersoioseplein (daar in combinatie met een glijbaan), bij de Zomerhofstraat, Bergweg, Bergselaan, Tak van Poortvlietstraat en de Gordelweg. De trappen zullen transparant zijn; spiraalvormig of recht. De treden worden geluiddempend.

Happy Italy krijgt een terras op het dak en een inpandige lift. Er komen vijf liften voor scootmobiel en kinderwagens.

De beplanting zal inheems en biologisch zijn. Er komen zowel winterharde planten als bollen. Het beplantingsproject start vanaf het centrum.

.....

Met dank aan Noorderzon010, Ed de Meyer

De Zoete Inval: Feest voor iedereen!

Ook deze zomer ga je in Studio de Bakkerij weer een geweldige vakantie tegemoet met De Zoete Inval!

Van 11 t/m 24 juli zijn er allerlei leuke activiteiten voor kinderen van 2 t/m 12 jaar in het theater aan de Bergweg.

Er zijn voorstellingen, workshops en muziek uit alle windstreken en culturen. Je kunt genieten van de leukste films en er wordt voor-gelezen uit de mooiste boeken.

Je kan meedoen aan workshops in breakdance, koken, capoeira, djembé, buikdansen, theater en 'speel jouw favoriete karakter uit Aladdin!'

Ook kan je naar een grappige familievoorstelling over een man die alleen is en nieuwe vrienden zoekt om zijn verjaardagsfeestje mee te vieren. En er is nog veel meer. Kijk voor het volledige programma van De Zoete Inval op www.studiodebakkerij.nl.

Kom je ook? Met elkaar gaan we er een feestje van maken!

Foto: Tessa van Zaanen

Deze zomer freerunnen op speeltuin Het Noorden

Op steeds meer plekken in de stad zie je kinderen en jongeren actief 'urban sports', zoals skateboarden, bmx-en en freerunnen, beoefenen. Deze zomer kan dat ook op Speeltuin Het Noorden aan de Noorderkanaalweg 6 in Liskwartier. Daar zal in juni, juli en de eerste week van augustus een tijdelijk freerun-parcours liggen. Kinderen kunnen daarop vrij oefenen, maar ook onder begeleiding: wekelijks worden op de woensdagmiddagen workshops gehouden waar

kinderen onder begeleiding van RUSH World de fijne kneepjes van het freerunnen leren.

Het parcours is een initiatief van BSW Rotterdam dat financieel mogelijk is gemaakt door CityLab010 en een aantal fondsen. Het zal de komende maanden op verschillende speeltuinen staan, maar deze zomer dus ook op Speeltuin Het Noorden. Voor de speeltuin is de aanwezigheid van het parcours en de workshops die worden

aangeboden een mooie manier om in te spelen op de interesse van een groeiende groep kinderen. "We hopen met dit parcours de speeltuin aantrekkelijker te maken voor een grotere groep kinderen", aldus Bas Goedendorp, directeur BSW Rotterdam.

Op woensdag 15 juni is het parcours officieel in gebruik genomen met clinics en een heuse freerun-show. Alle ouders en kinderen uit Noord zijn deze zomer uitgenodigd om te komen zien en beleven wat freerunnen is. Kom dus langs op de speeltuin aan de Noorderkanaalweg 6!

Bewoners kiezen film!

Naar de film in je eigen buurt? In het tweede weekend van september kun je naar films in de openlucht op het grasveld van de Noorderhavenkade. De filmavonden worden georganiseerd door Film in de Buurt en CineNoord.

Een van die avonden wordt een keuzefilm vertoond die door de wijkbewoners is gekozen. Je kan kiezen uit deze drie films:

- 1 **Druk**, met Mads Mikkelsen, Oscar beste buitenlandse film
- 2 **Nr 10**, van Alex van Warmerdam
- 3 **Supernova**, roadmovie met Colin Firth

Stuur je keuze door op: www.cinenoord.nl/park en geniet in september van de gekozen film.

Foto: RUSH World

Dinsdag 21 juni kun je naar een **klassiek pianoconcert** in de Bergsingelkerk. De Rotterdam Chamber Music Society treedt op met het pianokwintet van de Russische componist Aleksander Borodin en 'Im fremden Land' van de hedendaagse Franse componist Philippe Hersant op het programma.

Borodin componeerde het Pianokwintet tijdens een vakantie in Italië. Het stuk toont duidelijk de muzikale verbeeldingskracht van deze componist. In het werk van Philippe Hersant weerklanken subtiele orkestraties; poëtische klimaten en introspectieve mijmeringen openbaren zich. Hij komt naar Rotterdam om de Nederlandse première van zijn stuk mee te maken.

Gratis toegang

Je kunt dit bijzondere concert gratis bijwonen. Het is niet nodig om te reserveren. Na afloop kan iedereen naar eigen inzicht en middelen bijdragen. Uw gift wordt zeer gewaardeerd en is hard nodig om de onkosten te dekken. Aanvang: 20.15 uur.

Luchtacrobaten voelen zich bij ons thuis

Kijk op een mooie dag omhoog en je ziet ze waarschijnlijk overal in Bergpolder en Liskwartier in groepjes vliegen: gierzwaluwen. Het zijn kleine sierlijke vogeltjes, die vliegensvlug en met plotselinge wendingen langs de daken van onze huizen scheren, heel spectaculair.

De gierzwaluw voelt zich bij ons thuis. Tussen eind april en begin augustus zijn ze volop te zien. Een prachtig gezicht in de blauwe zomerlucht!

Vanuit Afrika komen de gierzwaluwen naar ons land gevlogen om hier te broeden. Hun nesten bouwen ze 't liefst in spleten of holtes zoals ventilatiegaten onder dakgoten of onder dakpannen. Van die ideale broedplekken hebben we er veel in onze wijken.

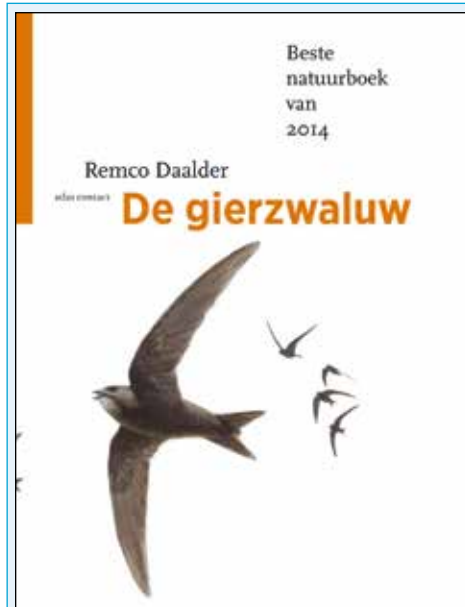
Loopings

Let er maar eens op deze zomer: rond 20 uur 's avonds kun je een waar spektakel in de lucht meemaken. Vanuit het niets vliegen er ineens tientallen gierzwaluwen boven de daken. Razendsnel schieten ze alle kanten op, als een vuurwerkshow met oud-en-nieuw. Ze roteren om hun as en maken loopings en U-turns als stuntvliegers van de Red Bull Air Race, het zijn echte luchtacrobaten. Mannetjes en vrouwtjes achtervolgen elkaar, op centimeters afstand, volmaakt synchroon vliegend, als een ballet in de lucht.

De gierzwaluwen zijn in deze tijd van het jaar niet alleen goed te zien, ze zijn ook goed te horen. Met ijselijke kreten en hoge, schelle tonen krijzen ze door de lucht. Niet melodieuze als een merel of vrolijk twitterend als een koolmees. Nee, het geluid van de gierzwaluw is keihard. Met een beetje fantasie waan je je in de film 'The Birds' van Hitchcock.

Continu in de lucht

Gierzwaluwen vliegen altijd; ze zijn continu in de lucht. Daar eten ze insecten zoals muggen en angellose bijen, en drinken ze water, door over een plas water te scheren en met hun snaveltje water te nemen. En waar slapen ze dan? Ook slapen doen ze in de lucht, op een paar kilometer hoogte, tijdens een langzame glijvlucht.

Gierzwaluw

Foto: Harvey van Diek

De enige plek waar ze vaste grond onder hun voeten hebben is hun broedplaats. Tijdens het hele broedseizoen slapen beide ouders in de nestruimte; ze broeden beiden om beurten op de twee of drie eieren en voeren samen de jongen.

Stoere bikkels

Het is bijna niet te geloven, maar elke zwaluw vangt per dag liefst twintigduizend insecten. Erg nuttige vogeltjes dus om rond je huis te hebben. Zeker wanneer je geen fan bent van muggen of niet heel graag een hap vliegjes eet als je in de tuin of op het balkon geniet van een lekker wijntje. De ouders maken van al die insecten voedselballetjes voor hun jongen. Na zes tot acht weken verlaten de jongen het nest.

De kleintjes zijn dan sterk genoeg om uit te vliegen.

Leuke weetjes 2

Apus Apus is de bijzondere Latijnse naam voor een gierzwaluw.

De gierzwaluw is geen familie van de boerenzwaluw en andere zwaluwen; ze zijn meer verwant aan de kolibrie.

Begin augustus is het ineens stil. Geen gegier meer in de straat. Geen luchtspektakel meer boven de daken. De gierzwaluwen zijn plots verdwenen. Zowel de oudere als piepjonge gierzwaluwen zijn vertrokken, om een indrukwekkend stuk te vliegen. Overwinteren doen gierzwaluwen namelijk in het Congobekken tussen Mali en Congo. Enorme afstanden vliegen ze, tot wel 650 kilometer per dag, maar dat doen ze gewoon 'even'. Deze kleine vogeltjes zijn dus niet alleen mooi en nuttig, maar ook hele stoere bikkels.

Steeds moeilijker in de stad

Bij ons in de stad krijgen de gierzwaluwen het steeds moeilijker. Het isoleren van woningen zorgt ervoor dat nestplaatsen, onder dakpannen of in muurspleten, verdwijnen. Door de verduurzaming wordt het voor de gierzwaluw steeds lastiger om broedplekjes te vinden. Ze zijn bovendien nesttrouw, dus als ze eenmaal een nest hebben gemaakt, komen ze daar elk jaar terug. Een groot deel van de gierzwaluwen keert dan ook niet terug als hun nest is verstoord. Het gevaar bestaat dat ze zo uit de stad verdwijnen.

Leuke weetjes 1

De gierzwaluw is een voor velen intrigerende vogel. In zijn boek **De Gierzwaluw** schrijft stadsmicrobioloog Remco Daalder nog veel meer leuke en interessante wetenswaardigheden, bijvoorbeeld:

"Snelheid is de essentie van de gierzwaluw. (...) Een gierzwaluw is aerodynamisch optimaal ontworpen. Hij is één en al stroomlijn. een sigaarvormig lichaam, een vorkstaart die bij hoge snelheden tot een punt gedraaid kan worden, lange smalle vleugels. De ogen liggen diep weggezonden zodat ze niet beschadigd worden als een gierzwaluw met hoge snelheid door een dichte insectenwolk schiet. (...) Dit is geen Boeing 747, dit is een straaljager."

"De crux met **geveltuinen** is regelmatig water geven!"

Zaterdag 14 mei was het weer Geveltuinendag in onze wijken. Iedereen die zich had aangemeld kon een vaste plant en eenjarige mee naar huis nemen.

Buurvrouwen Kim en Suzanne hadden ook wat mooie planten uitgekozen. Onder andere een vlinderstruik. Die kunnen heel groot worden, maar zijn tot aan het hout bij de grond te snoeien en lopen dan gewoon weer uit. Kim vertelt: "Vorig jaar werd ik wakker - ik woonde hier net een paar maanden - en toen zag ik allemaal mensen met plantjes die bezig waren in hun geveltuintje. Ik dacht: 'Wat is hier aan de hand?'. Ik had nog niet van de Geveltuinendag gehoord, maar had opeens wel een mooie geveltuin. Dit jaar dacht ik, ik ben erbij!"

Buurvrouw Suzanne zegt: "Het leuke is dat we dit met een aantal burens doen. De buurman heeft zich verslapen, maar die komt ook zo! Ik heb door het contact met m'n burens over de geveltuinen

Plantjes uitzoeken op de Geveltuinendag

Foto's: Frank Zwinkels

Suzanne en Kim bij hun nieuwe plantjes in de geveltuin

ook wel een beetje groene vingers gekregen. Een tip: de crux met geveltuinen is regelmatig water geven. Ze krijgen anders te weinig. Op het moment van het poten van de planten sowieso voldoende water geven natuurlijk. Vooral een van onze buurmannen is trouw in het water geven."

Suzanne en Kim vertellen dat het tuinieren ook heeft geholpen om elkaar beter te leren kennen. Twee weken geleden zijn ze nog samen naar het tuincentrum geweest. Suzanne: "Ik woon hier nu vier jaar en vind het in vergelijking met de stad waar ik eerder woonde heel positief. Er is veel mogelijk om je eigen wijk plezieriger te maken."

Buurman Victor schuift ook aan. Victor woont al 30 jaar in Bergpolder. "Wat ik ook leuk vind is dat veel mensen bankjes buiten zetten en je gemakkelijk een praatje kan maken met je burens. Ook de geveltuintjes helpen daarbij. Altijd wel wat om over te praten!"

.....

Stefan Soepman

Sociaal Plan **HKT-blok** klaar

Er is lang en hard aan gewerkt. Na bijna drie jaar onderhandelen heeft Bewonerscommissie HKT een akkoord gesloten met Vestia over de renovatie van de sociale huurwoningen in de Heemskerkstraat, De Kempenerstraat en Talmastraat.

Het Sociaal Plan is op 8 juni gepresenteerd aan de huurders. Alle huurders krijgen de mogelijkheid om na de renovatie terug te keren. Zij hebben daarbij eerste keus uit de nieuwe woningen.

Voor terugkeerders met een laag inkomen wordt de huur verlaagd tot de huurtoeslaggrens en er komen ook grotere woningen voor gezinnen. Voor meer informatie: www.hkt.deds.nl.

Bewonersraadpleging

In de komende periode kunnen alle huurders hun mening geven over het plan. Op basis hiervan zal de bewonerscommissie een positief of negatief advies geven aan Vestia.

Bewoners kunnen gierzwaluwen helpen

Wij kunnen de gierzwaluwen helpen door nestkastjes op te hangen of neststenen te plaatsen bij het verbouwen of isoleren. Gierzwaluwen brengen geen schade aan gebouwen aan, dus daar hoeven geen zorgen over te zijn.

In Bergpolder kun je op de Groen van Prinstererstraat, ter hoogte van nummer 43, twee nestkastjes zien onder de dakgoot. Zulke kastjes zijn te koop, maar ook makkelijk zelf te maken. Kijk voor een zelfbouwhandleiding op gierzwaluwbescherming.nl.

.....

Stefan Soepman en Frank Zwinkels

Gierzwaluwen boven de daken in de Groen van Prinstererstraat

Foto: Frank Zwinkels

De verborgen Hofbogen

Tussen de Gordelweg en de snelweg A20 liggen vijf Hofbogen enigszins aan het oog onttrokken door het nabijgelegen ESSO tankstation. In de bogen zitten actieve ondernemers die nauw samenwerken voor een fijne en schone omgeving. Voor veel wijkbewoners is dit een onbekend stukje Liskwartier. Mooie aanleiding voor een nadere kennismaking.

In de eerste boog, op de Voorburgstraat 1 is **Studio Biek** gevestigd; Robin Smith en Rianne van der Kooij zijn interieur-architecten die als missie hebben om alle interieurs circulair te maken. Rianne: "We wilden graag een echte Rotterdamse naam voor ons bureau. Biek is een Rotterdams woord dat veel gebruikt werd in de jaren '70 en staat voor puik, fijn, gaaf. Onze ontwerpen zijn biek: een omgeving waar het fijn werken, leven en leren is."

Studio Biek richt zich vooral op zakelijke klanten voor de inrichting van kantoren, werkcafé, publiekshal (werkplaatsen en andere werkomgevingen). Daarnaast verzorgen ze ook het interieur voor particulieren. Ze werken momenteel aan een compleet nieuw interieur van een drietal appartementen o.a. in Blijdorp.

"Wij werken vooral voor organisaties die duurzaamheid belangrijk vinden", zo stellen Robin en Rianne. "Door te kiezen voor een duurzaam interieur laat je als organisatie zien dat je geeft om de aarde. In onze ontwerpen kijken we de circulaire economie als uitgangspunt." Rianne: "Gebruik van goede, duurzame materialen en ook hergebruik van materiaal is voor ons erg belangrijk. Meubilair kunnen we vaak op een andere manier weer gebruiken en stoelen kunnen opnieuw gestoffeerd worden." Bij het ontwerpen van een interieur kijken ze eerst welke materialen het bedrijf gebruikt of nog in de kelder heeft liggen. Daar passen ze hun ontwerp op aan.

Zo hebben ze bij Stedin een ruimte ingericht met materialen die door het bedrijf worden gebruikt. "Een tafel met daaronder de gele gasbuizen van Stedin en er zijn afscheidingen gemaakt van gespannen koperdraad", zo vertelt Robin.

De Hofbogen tussen het Noorderkanaal/A20 en de Gordelweg

Foto's: Frank Zwinkels

Ook zoeken ze naar natuurlijke materialen. "Bij de gemeente Hoekse Waard zijn we bezig met een inrichting waarbij we hout gebruiken dat afkomstig is van bomen uit de Hoekse Waard zelf", aldus Rianne.

Nog meer ondernemers

In de andere vier Hofbogen zitten nog een aantal enthousiaste ondernemers. De twee architecten van **Vitibuck**, Sander Hazevoet en Arzu Ayikgezmez, houden zich vooral bezig met participatie van bewoners en ondernemers bij ruimtelijke projecten. Dat hebben zij o.a. bij de herinrichting van de Schepenstraat in Blijdorp gedaan. "Het is belangrijk dat bewoners en ondernemers actief kunnen meedenken over hun eigen omgeving", aldus Sander. Momenteel zijn ze actief bij de herontwikkeling van de Maashaven. Ook hebben zij eerder het in de buurt welbekende Vroesenpaviljoen ontworpen.

In de tweede boog werkt Christian Müller. Hij is opgegroeid in Zwitserland en woont inmiddels 25 jaar in het Liskwartier. Hij werkt met zijn kantoor **Gutundgut** in de toeristische en culturele sector, maar begeleidt ook verbouwingen van particuliere opdrachtgevers. Christian: "Wij willen plekken creëren waar de mens graag komt, graag verblijft en graag terugkomt."

Christian Müller (Gutundgut), Wouter Hilhorst (Meganebashi), Sander Hazevoet en Arzu Ayikgezmez (Vitibuck), Rianne van der Kooij en Robin Smith (Studio Biek)

In de twee bogen aan de Gordelwegzijde zit het bedrijf **Meganebashi**. Wouter Hilhorst en Jochem Groenland zijn architecten die zich richten op verschillende bouwprojecten. Wouter: "Wij zijn breed inzetbaar, voor ontwerpen, bouwprojecten en ook interieurs." In de bogen hebben zij een eigen timmerwerkplaats. Om dingen uit te proberen of voorbeelden te maken. "En om af en toe gewoon met je handen bezig te zijn", aldus Jochem.

Buitenruimte

Twee jaar geleden hebben deze ondernemers de handen ineen geslagen om de buitenruimte te verbeteren. Op een van de parkeerplaatsen is een vlonder geplaatst met een zithoek. Een bank met tafel, eigen fabricaat natuurlijk, die gebruikt kan worden door iedereen uit de buurt. Rianne: "Er komen wel eens twee vissers zitten die zelf een thermoskan koffie meenemen. Of een aantal vrouwen die met een pot thee een praatje met elkaar maken." Van autobanden zijn plantenbakken gemaakt, die jaarlijks gevuld worden door GroenNoord. Zelf houden de ondernemers de straat schoon. Met elkaar willen ze van dit stuk Hofbogen een schone en fijne plek maken.

.....
[Wilma van der Putten](#)

Ondergedompeld

Men zou het niet zeggen, maar in het Liskwartier tussen de Bergselaan en de Bergweg bevindt zich de grootste galerie-ruimte van Rotterdam: Gallery Untitled. Wie het oude schoolgebouw op nummer veertien van de Koningsveldenstraat binnenloopt treft “de uit de hand gelopen hobby” van oprichter Lenny Oosterwijk aan.

Op de begane grond van het oude schoolgebouw worden de klaslokalen als galerie- en restaurantruimte gebruikt. Gallery Untitled en restaurant De Kok en de Tuinman zijn complementair aan elkaar: “Bezoekers komen voor een hapje en lopen daarna door naar de expositie die er hangt of juist andersom.” Resultaat is dat er een breed publiek komt: “Van de universiteitsprofessor tot aan de caissière van de supermarkt”, aldus Lenny. “Daarnaast organiseren we weleens workshops voor kinderen en nodigen we groepen ouderen uit voor een rondleiding.”

Lenny Oosterwijk

Foto: Johannes Odé

Kunstenaars

De bijzondere combinatie van galerie en restaurant is er op initiatief van de Skar gekomen. Skar is een Rotterdamse organisatie die betaalbare werkplekken en ontmoetingsplekken biedt voor de creatieve sector. Op de twee bovenste verdiepingen in het oude schoolgebouw worden de klaslokalen dan ook aan kunstenaars en andere creatieve professionals verhuurd.

De tentoongestelde kunst in Gallery Untitled kenmerkt zich door haar toegankelijkheid en de ambacht waarmee het gemaakt is. Tekenend (pun intended) is het werk van Tim van der Wal. Een detailkunstenaar die de toeschouwer in zijn potloodtekeningen een andere wereld meeneemt. Met enorme ambachtelijkheid zijn de kleinste details in zijn stedelijke en industriële omgevingen uitgetekend. Deze extreme focus waarmee de kunstwerken zijn gemaakt, dagen de toeschouwer uit om zich onder te dompelen in wereld van de kunstenaar.

Als portretfotograaf en art director heeft Lenny voornamelijk voor tijdschriften gewerkt. Het netwerk van kunstenaars, artiesten, muzikanten en schrijvers die hij als professional over de jaren heeft opgebouwd, vindt elkaar terug in Gallery Untitled. Sprekend is de totstandkoming van het optreden van Wilfried de Jong in de galerie. De Jong had voor een van zijn boeken Lenny

gevraagd om portretfoto's te maken. In ruil daarvoor trad Wilfried op in Gallery Untitled. En zo weet de grootste galerieruimte in Rotterdam ook grote namen aan te trekken. Naast De Jong waren zo ook zangeres Sabrina Starke en schrijver Hugo Borst te gast. “Het is bijzonder dat zulke namen hier midden in de wijk komen optreden. Ik denk dat door de charme en de intimiteit van plek zij ook hier graag komen optreden. Bij de optredens heb ik wel eens een eenheidservaring. Soms sluiten de kunst en muziek zó goed op elkaar aan dat alles samensmelt onder het oog en oor van het publiek.”

Imposante piano

Je kunt nu naar twee nieuwe tentoonstellingen in Gallery Untitled. In de achterste twee zalen is het werk van Palloti te zien. Uit speciaal isolatiemateriaal snijdt hij met de hand de meest minutieuze en doordachte werelden. Zo is ook zijn nieuwste werk te zien: een imposante piano van XPS-schuim. Deze expositie duurt t/m 4 september.

De eerste zaal is geheel gevuld met de handgemaakte vilten planten van kunstenaarsduo Nicole Driessens en Ivo van den Baars. Deze kleurrijke, vrolijke planten en bloemen zijn er in alle formaten, soorten, kleuren en vormen waar je maar van kan dromen.

Voor meer informatie over de exposities en optredens in Gallery Untitled: www.untitled2011.com

.....

San Dino Arcilla

Expositie van Ingrid Baars

Foto: Sem Rietstap

Ntjam Rosie treedt op in Gallery Untitled

Foto: Sem Rietstap

Vervolg boksschool Gerard Bok

Warm bad

Sinds enkele jaren traint Gerard ook patiënten met Parkinson. Henry van der Dussen (56) heeft Parkinson en legt uit hoe boksen kan helpen. "Parkinson is een ziekte waarbij er iets fout gaat in je hersenen, waardoor je motorische functies verminderen. Trillen is de meest bekende klacht, slecht lopen een andere. Met boksen beweeg je veel lichaamsdelen intensief, je benen, je armen, je heupen, je schouders. Daardoor leer je je hersenen nieuwe beweegpatronen en dat is goed voor je coördinatie, balans en kracht van je spieren. Mijn balans is door het boksen sterk verbeterd." Aad (63) heeft ook Parkinson en baat bij het boksen. "Vanaf dag 1 voelt het hier als een warm bad. Je bent met gelijkgestemden, je huilt met elkaar, je lacht met elkaar en je praat met elkaar. Het is absoluut 100% therapeutisch. Als je thuis spanning hebt, kan je dat hier uiten, je komt als herboren weer thuis. We zijn letterlijk en figuurlijk hier niet weg te slaan."

Bart (59) voelt zich fantastisch bij de Parkinsonboksers: "Op andere boks- of sportscholen voel je je bekeken, je schaamt je. Hier is het een veilige, beschutte plek. Je voelt je gewaardeerd in je 'onkunde', we ondersteunen elkaar."

Gerard geeft bokstraining aan boksers met Parkinson

Paar knaken

Dat de boksschool dreigt te moeten sluiten raakt de boksers zeer. Pieter heeft er een duidelijke mening over: "Deze boksschool is een pareltje. Er is geen andere boksschool die deze sfeer heeft, dit is echt uniek. Mag dit ook bestaan? Of gaat de gemeente er voor een paar knaken een pakhuis van maken? Veel mensen beleven plezier aan deze sport en aan deze club. Voor hun fitheid, voor hun gezondheid en voor hun sociale contacten. En je gooit ook een stuk historie in de prullenbak dat nooit meer terugkomt."

Zoë (18): "Als de boksschool zou moeten sluiten, dat zou voor mij heel slecht zijn. Ergens anders word ik als boksende meisje minachtend bekeken. Hier wordt je niet anders behandeld dan de anderen; hier ben ik 'one of the guys', ik hoor er gewoon bij."

Bart reageert: "Pfff deze boksschool is niet te vervangen. We moeten hier heel trots op zijn, het zou heel jammer zijn als dit moet verdwijnen. We moeten er alles aan doen om het te voorkomen."

Foto's: Johannes Odé

Politiek

Ondertussen heeft het nieuws van de dreigende verkoop van het pand ook de gemeenteraad aan de Coolsingel bereikt. Leefbaar Rotterdam en D'66 stellen vragen aan het college. Ze benadrukken dat de boksschool naast een sportieve, ook een belangrijke sociale functie heeft voor sporters, Parkinsonpatiënten en vrouwen.

Protesten van de boksers en de politieke druk lijken succes te hebben gehad want de vastgoedafdeling van de gemeente heeft de verkoop van het pand inmiddels definitief stopgezet. En de extreem hoge huur is ook van de baan.

Een andere afdeling van de gemeente, Maatschappelijke Ontwikkeling, is nu met Gerard en zijn sponsors in gesprek over een huurverhoging die voor alle partijen redelijk is, waarbij men de beste intenties heeft om er met elkaar uit te komen.

Definitieve duidelijkheid over het voortbestaan van zijn boksschool heeft Gerard dus nog niet helemaal. Maar het lijkt de goede kant op te gaan, er is sprake van een positieve vibe. En daarna kan Gerard weer gaan doen wat hij het liefst doet: met passie en humor bokstrainingen geven.

.....

Frank Zwinkels

Delfgaauwstraat 38, Rotterdam

Gratis proefles tot 1 september: boksschoolgerardbok.nl

Spullen met de kwaliteit van vroeger

Wandelstokken, heiligenbeelden, sierborden voor aan de muur, koperwerk, ansichtkaarten, rieten manden, hoeden, ouderwetse bordspelletjes, kleding... De winkel D. Tabbernee aan de Benthuiserstraat is tot de nok toe gevuld met spullen uit grootmoederstijd.

"Ik verkoop net geen antiek", zegt eigenaresse Debbie Tabbernee. "Je noemt het meer brocante, curiosa, vintage, retro of tweedehands. Maar dat laatste heeft een wat negatieve bijklank. Alsof het rotzooi is. Ik verkoop juist spullen met de kwaliteit van vroeger, spullen die tig jaar meegaan."

Achterin de winkel heeft Tabbernee een ruimte gevuld met emaille keukengerei, Van Nelleblikken, gehaakte pannenlappen en boerenbontservies. "Als ik klanten hier met elkaar hoor praten, valt vaak het woord 'oma'", zegt ze. Bij een kast vol kartonnen doosjes Sunlight, Persil en Klokzeep uit de jaren '40 en '50 vertelt ze: "Als ik na het weekend langs deze kast kom, loop ik door een wolk van zeepgeur. Wanneer de crisis uitbreekt kan ik hier nog een tijd mee wassen. Het is pure zeep, er zit niks geen rotzooi in."

Suikerzakjes en schelpen

Tabbernee verkoopt niet alleen spullen, ze verzamelt ze ook. "Dat heb ik van mijn ouders en van mijn opa, die konden niets wegdoen. Als kind begon ik met het sparen van suikerzakjes en schelpen. En later, toen ik werkte als doktersassistente, startte ik met het vergaren van antieke doktersspullen."

Het handelen in spullen begon toen zij haar kinderkamer leeg moest maken. "Ik woonde al een paar jaar niet meer thuis en mijn ouders wilden van mijn spullen af. Maar waar moest ik ze laten? Iemand adviseerde me toen om op rommelmarkten te gaan staan." Zo heeft ze jarenlang in spullen gehandeld. In 1990 besloot ze om, naast haar baan bij de dokter, haar eerste winkel te openen in het Oude Noorden.

Schimmel in de vloer

De afgelopen acht jaar huurde ze een winkelpand erbij in Liskwartier, op de hoek van de Bergsingel-Bergselaan, tegenover de Bergsingelkerk. "Ik had daar mijn waar in de etalage uitgesteld, maar de winkel was alleen op afspraak open. Het was meer een driedimensionaal reclamebord voor mijn winkel hier in de Benthuiserstraat. Veel mensen uit Bergpolder en Liskwartier hebben zo mijn zaak gevonden."

Tabbernee is in maart druk bezig geweest om haar pand op de Bergsingel leeg te halen. Afgelopen december kwam zij er achter dat er iets ernstig mis was. "Ik wilde de etalage schoonmaken en dacht opeens 'verhip, de radiator zit scheef'", vertelt ze.

Debbie Tabbernee

Foto's: Frank Zwinkels

Na onderzoek bleek het niet de radiator, maar de vloer te zijn die scheef stond. "Een schimmel had het hout in de vloer zodanig aangetast dat het niet meer verantwoord was erop te lopen. Het enige wat de vloer nog aan elkaar hield was het kliklaminaat dat we erop gelegd hadden. Het is doodeng wat er had kunnen gebeuren!"

Dagelijks is ze met fietstassen vol spullen van de Bergsingel naar de Benthuiserstraat gefietst om daar een nieuw plekje voor alles te vinden. "Normaal gesproken koop ik regelmatig nieuwe spullen in voor mijn winkel, maar daar ben ik toen even mee gestopt. Alleen voor antieke kerstballen maak ik nog een uitzondering."

Kerstballen

Jaarlijks hangt Tabbernee de etalage vol met duizenden kerstballen. "Ik ben er beroemd en berucht om. "Mensen bellen me in augustus al op met de vraag: wanneer begint u met de kerstverkoop? Ze komen er vanuit heel Nederland voor naar mijn winkel toe."

Wat die antieke ballen zo bijzonder maakt? "Ze zijn mondgeblazen in Polen of Duitsland. Dat maakt ze veel lichter dan de exemplaren die uit Azië komen. Daarom kun je met de oude ballen gemakkelijk je hele boom volhangen, zonder dat de takken doorbuigen." Ze spaart ze zelf ook, bekent ze. "Ik heb de mooiste kerstballen thuis liggen."

Door de corona lockdowns heeft ze de topverkoop de afgelopen twee jaar moeten missen. "Ik heb de ballen daarom dit voorjaar niet opgeborgen", zegt ze, en wijst naar een aantal vitrinekasten met kerstballen in de vorm van paddenstoelen, dennenappels en eekhoorns. "Mochten we dit jaar met Kerst weer dicht gaan, heb ik ze in elk geval verkocht."

.....

Anne Martens

VVE-010: een snoepwinkel voor VvE's

Iedere huiseigenaar uit Bergpolder of het Liskwartier heeft ooit post van ze ontvangen: VVE-010. Vaak bevat de envelop een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst rond het goed beheer van een Vereniging van Eigenaars. Maar wat gaat er schuil achter deze organisatie? En waarom versturen ze post in een envelop van de gemeente Rotterdam? Directeur Frank Peters is zo vriendelijk ons te voorzien van alle antwoorden.

Vanuit de fysieke vestiging van de organisatie, aan de Pleinweg in Rotterdam-Zuid, legt Frank uit hoe VVE-010 in 2009 is opgericht door de gemeente in samenwerking met woningcorporaties. Gemeente en woningcorporaties dragen de kosten van het draaiende houden van de organisatie, waar momenteel twaalf mensen werkzaam zijn.

Doel van VVE-010 is te zorgen dat er zoveel mogelijk gezonde VvE's in de stad zijn. Maar soms schort het aan het beheer van VvE's. VVE-010 springt hier dan in om deze VvE's weer op de rit te krijgen, waarna zij ze overdraagt aan VvE-beheerders in de markt. "Lang niet iedereen weet dit, maar je bent wettelijk verplicht je koopwoning goed te onderhouden", vertelt Frank. "De gemeente kan hier ook op handhaven, om te voorkomen dat er gevaarlijke situaties ontstaan."

Advies

Het op gang helpen van slecht beheerde VvE's is niet de enige doelstelling van VVE-010. Frank nodigt de woningeigenaren van onze wijk graag uit om met alle mogelijke vragen rond VvE-beheer langs te komen of telefonisch contact op te nemen.

Maar ze bieden nog veel meer ondersteuning voor de VvE die op zoek is naar hulp. "We hebben daarnaast een nieuwsbrief die snel groeit en een website die allerhande informatie bevat. Bovendien kun je ons altijd bellen voor kosteloos advies en we organiseren geregeld webinars." Een blik op de site laat inderdaad zien dat er elke maand wel een of meerdere gratis webinars georganiseerd worden over relevante thema's als zonnepanelen of het vergroenen van daken.

"Binnen Nederland zijn er weinig vergelijkbare organisaties zoals wij", aldus Frank. "In Utrecht, Den Haag en Amsterdam zijn enigszins vergelijkbare initiatieven. De ervaring leert dat wij als Rotterdamse organisatie goed de problematiek in de stad snappen, beter dan wanneer dit landelijk geregeld zou zijn."

Gevelrenovatie met de VVE

Foto: Frank Zwinkels

Verduurzaming

VVE-010 is sinds haar ontstaan flink gegroeid en Frank ziet die groei de komende jaren doorzetten vanwege de toenemende aandacht voor duurzaamheid. "Met name rond verduurzaming zijn we een belangrijk loket en bieden we VvE's allerhande advies rond bijvoorbeeld isolatie, vervanging van glas en zonnepanelen. Omdat er verschillende subsidieregelingen vanuit de overheid zijn, hebben wij op onze website een subsidiewijzer gemaakt die woningeigenaren helpt om de weg te vinden in het woud aan subsidies en leningen." Daarnaast raadt Frank iedereen aan om bij de WoonWijzerWinkel op Heijlplaat langs te gaan. "Dit is een regionaal centrum waar je allerhande materialen en apparatuur in werking kunt zien, voordat je besluit dit met de VvE aan te schaffen."

Tegelijkertijd benadrukt hij dat VVE-010 geen belangenbehartiger is. "Daarvoor is VvE Netwerk Rotterdam opgericht. Zij brengen verschillende VvE's met elkaar in contact, zodat er een netwerk ontstaat waarin men ervaringen kan uitwisselen."

Maak een plan!

Bij VVE-010 hebben ze al vele VvE's langs zien komen, in alle soorten en maten. "In Rotterdam is 40% van de huizen een koopwoning en zijn er in totaal 13.000 VvE's", weet Frank.

Maar wat is nu de gouden tip die hij elke VvE zou willen meegeven? Waar is het makkelijkst verbetering te behalen? "Veel VvE's laten het te veel op zijn beloop en handelen te ad hoc", aldus Frank.

"Mijn advies zou zijn om een langetermijnplan te maken en je hierbij goed te laten voorlichten." Daar hebben we dan vanaf heden een goede bron voor.

Edwin Borst

Colofon

Wijkkrant Liskwartier & Bergpolder is een bewoners-initiatief van bewoners uit Liskwartier en Bergpolder.

De wijkkrant is mogelijk gemaakt door de wijkraad Liskwartier en de wijkraad Bergpolder.

nummer 25, juni 2022

Hoofredactie

Frank Zwinkels

Redactie

San Dino Arcilla
Edwin Borst
Frances Gallimore
Annet Hermans
Anne Martens
Wilma van der Putten
Stefan Soepman

E-mail: liskwartierbergpolderkrant@gmail.com

Facebook: facebook.com/LiskwartierBergpolder

Website: www.noorderzon010.nl

noorderzon
010

Ontwerp: Lumen Rotterdam (Ab Bol)

Druk: De Groot Drukkerij B.V. Goudriaan

Wilskracht Werkt helpt

In de Bergpolderflat in de Abraham Kuyperlaan bevindt zich op de begane grond de Buurtkamer Van Tijen van Wilskracht Werkt. Dit is een welzijnsorganisatie die bewoners hulp kan bieden bij verschillende zaken op zorggebied, zoals hulp in de huishouding na een ziekenhuisopname, een bezorgmaatje voor medicijnen of wandelen onder begeleiding.

“Wij slaan een brug tussen mensen die wat kunnen betekenen voor een ander en mensen die die hulp of bijstand hard nodig hebben”, vertelt Elise van de Buurtkamer. Zij licht toe wat haar organisatie kan betekenen voor de bewoners in de wijk.

Vrije inloop

“In de Buurtkamer Van Tijen aan de Abraham Kuyperlaan 38 hebben wij dagelijks een vrije inloop van 10 tot 14 uur voor iedereen die vragen heeft over instanties, de buurt, al onze diensten of een acuut probleem heeft. Zo kwam laatst een meneer die problemen had met de aanvraag van een DigiD. Wij helpen hem dan zo dat hij in staat is de DigiD zelf aan te vragen en te gebruiken.”

ThuisExpress

“Onder de noemer ThuisExpress kunnen wij bewoners na een ziekenhuisopname kortdurende huishoudelijke hulp en ondersteuning aanbieden wanneer er nog geen WMO-ondersteuning is en er niemand in de eigen omgeving is om te helpen. Je kan dan denken aan boodschappen doen, helpen bij het koken en lichte huishoudelijke hulp.

Bezorgmaatje voor uw medicijn

“Een getrainde vrijwilliger haalt de medicijnen bij de apotheek op en brengt ze bij u thuis. De vrijwilliger komt ook even binnen zodat u zelf op uw gemak kunt controleren of het juiste is ontvangen. Het bezorgmaatje is niet alleen voor de medicijnen ophalen, maar ook voor een luisterend oor, een praatje of om even samen koffie te drinken.”

Elise van Wilskracht Werkt bij Buurtkamer Van Tijen

Foto: Frank Zwinkels

Wandelen en sporten

“Op woensdagochtend organiseren we in Bergpolder sport- en wandelactiviteiten voor de bewoners. Sporten doen we op het sportveldje in de Tak van Poortvlietstraat van 10 tot 11 uur. En van 10.30 tot 11.30 uur maken we een wandeling door de wijk.”

Zelfredzaamheid

“Uitgangspunt blijft dat bewoners zelf verantwoordelijkheid blijven dragen voor zichzelf en hun omgeving. Samen maken we afspraken hoe we hun situatie kunnen verbeteren. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht en het bundelen van krachten waar dat kan en op maat nodig is.

Onze Buurtkamer is in de wijk Bergpolder, maar woont u in een andere wijk in Noord dan bent u natuurlijk ook welkom.”

Wil je als vrijwilliger andere bewoners helpen voor Wilskracht Werkt, neem dan contact op met Wilskracht Werkt: 010 – 3060107.

Voor meer informatie: www.wilskrachtwerkt.nl

Even voorstellen: nieuwe wijkmanager

Mijn naam is Peter Dekkers. Ik ben sinds 1 april de nieuwe wijkmanager voor het Liskwartier, Bergpolder en Blijdorp. De afgelopen jaren heb ik op zuid in Charlois gewerkt. Ik ben benieuwd wat ik de komende tijd ga ontdekken over en in deze wijken.

Met Wijk aan Zet! wil de gemeente beter gaan luisteren naar de bewoners. Dat lijkt me een goed plan. Dichtbij zijn de gekozen leden van de wijkraad. Zij wonen in de wijken en kennen de omgeving goed. Ze zijn de ogen en oren in de wijk. Voor mij is het toch anders. Ik ben ambtenaar en woon zelf ik in Delfshaven. Voor mij wordt het leren kennen van dit gebied een ontdekkingsstocht. Maar met de fiets ben ik er zo.

In mijn ervaring komen mensen vooral met de wijkmanager in contact als er iets niet direct lukt met de gemeente. Meestal los ik het niet zelf op, maar kan ik wel de juiste collega's vinden binnen de organisatie.

Peter Dekkers

Foto: Frank Zwinkels

Ik ben bereikbaar op tel. 06-121 617 63 en per e-mail: pa.dekkers@rotterdam.nl.

Wijk aan Zet Meld je aan voor Wijknieuws.

Ontvang elke 2 weken het nieuws uit jouw wijk.
mijn.rotterdam.nl

Digitale nieuwsbrief Rotterdam Noord

Voor actueel nieuws over Rotterdam Noord kun je je aanmelden voor de nieuwsbrief van de gemeente Rotterdam. De aanmelding kan via mijn.rotterdam.nl.

Elke twee weken ontvang je dan de nieuwsbrief van Rotterdam Noord in je mailbox. Je ontvangt informatie over bewonersinitiatieven, groen, veiligheid, de gemeente, zorg en welzijn in uw wijk. Je kunt je ook van andere gebieden in Rotterdam aanmelden.

Stilstaan bij 101 joodse bewoners Liskwartier

Op 26, 27 en 28 januari zijn in Liskwartier 101 Stolpersteine gelegd voor de joodse wijkbewoners die in de Tweede Wereldoorlog door de nazi's zijn vermoord. De struikelstenen liggen in de stoep voor de huizen waar de bewoners woonden voordat ze op transport werden gezet naar Westerbork en de concentratiekampen.

Tijdens de ceremonie bij het plaatsen van de kleine persoonlijke gedenkstenen werden verhalen verteld over de oud-bewoners. De namen van de omgebrachte joodse bewoners werden ter nagedachtenis hardop uitgesproken door nabestaanden, betrokkenen of huidige bewoners.

Joodse familieleden legden steentjes naast de Stolpersteine, betrokkenen legden bloemen. Bij enkele struikelstenen droeg Ken Gould een gedicht voor en zong hij een joodse psalm. Leerlingen van basisschool De Lis en van de Imeldaschool toonden hun belangstelling en betrokkenheid bij de struikelstenen in hun wijk.

Een van 40 huizen in Liskwartier waar in januari Stolpersteine in de stoep werden geplaatst, was het huis op de Bergselaan met huisnummer 176A.

Over haar familie die in de oorlog op dit adres woonde, schreef Elise Spetter een persoonlijk verhaal op de website van rijnsmond.nl. In het navolgende kun je dit bijzondere verhaal nogmaals lezen.

Hoe een visitekaartje symbool staat voor de vele weggevoerde joodse Rotterdammers *door Elise Spetter*

Het is een zonnige zomerdag in juli 2014. Een bewoner van de Bergselaan 176A is bezig met de verbouwing van zijn huis. Tijdens het werk aan de vloer stuit hij op een oud uitzienend visitekaartje op naam van Manufacturenhandel M. Spetter. Bij een volgende verhuizing, 5 jaar later, wanneer het kaartje weer opduikt uit een verhuisdoos, zoekt hij alsnog op hoe het onder de vloer terecht is gekomen. De kleine vondst leidt naar het verhaal van een Rotterdams joods gezin dat werd vermoord in 1943. Het is een herinnering aan de tijd dat alle joodse Rotterdammers in de Tweede Wereldoorlog moesten vrezen voor hun leven.

“Ik heb een kaartje op naam van de heer Spetter gevonden en zag online dat hij met zijn gezin ooit het huis heeft bewoond. Mocht je interesse hebben, dan kan ik het naar je opsturen”, schrijft de toenmalige bewoner in 2019 aan mijn tante op LinkedIn. ‘Mijn oom heeft daar gewoond!’, reageert ze uitgelaten. Natuurlijk wil ik het heel graag hebben. Dit is van grote emotionele waarde. We hebben heel weinig van de familie van mijn vader.’

Vondst visitekaartje

De vondst van een visitekaartje leidt naar het oorlogsverhaal van mijn familie. Laten we beginnen bij het begin. Mijn naam is Elise Spetter (26). Mijn vader, Meijer Albert Spetter (77), is joods en werd in 1944 op de wereld gezet. Een wereld waarin mijn familie moest vrezen voor hun leven. Mijn vader werd geboren op het onderduikadres waar zijn ouders, grootouders en oom zich schuilhielden voor de nazi's.

Met succes, want zij overleefden allen de oorlog, dankzij de moed van de familie Plomp uit Nijverdal die hen onderdak verleende. Maar honderden Spetters en vele andere directe familieleden van mijn opa, overleefden het niet en werden vermoord in Sobibór en Auschwitz.

Familiegeschiedenis

Een van hen is de broer van mijn opa, Joseph Spetter: de man van wie het visitekaartje is gevonden in het huis op de Bergselaan 176A. Vanaf november 1939 woonde hij daar met zijn vrouw Jetje en hun drie jonge kinderen en werkte in de manufacturenhandel M. Spetter, ziedaar de link met het kaartje.

De groothandel in stoffen was een succesvol Rotterdams bedrijf in die tijd. Deze bevond zich van 1920 tot 1926 op de Gedempte Binnenrotte en van 1926 tot aan de sluiting in 1952 op het Zwaanshals 224. Joseph werd vanaf 1934, samen met zijn broers en zussen, eigenaar toen mijn overgrootvader (de oprichter) overleed.

Vanaf oktober 1940 kwam een zogeheten Verwalter in alle joodse bedrijven, zo ook in de stoffengroothandel. Dat is een door de nazi's aangewezen zaakwaarnemer die zich mengde in het reilen en zeilen van bedrijven

Jetje en Joseph Spetter

met joodse eigenaren. Hij keurde onder meer de transacties goed die het bedrijf uitvoerde. Na de deportatie van de joodse eigenaren werd hun onderneming in beslag genomen, opgeheven of verkocht.

Joseph en zijn gezin wonen tot begin april 1943 aan de Bergselaan. Het moment dat ze werden opgeroepen om zich te melden bij Loods 24, ook wel het voorportaal voor Westerbork genoemd. Het was de plek in Rotterdam waar Joden werden ‘verzameld’ en opgesloten tot de trein vertrok. De loods was gelegen aan de Stieltjesstraat, op de Kop van Zuid.

Transport 8

Op 10 april 1943 is het gezin aangekomen in Westerbork. Op 20 april 1943, tien dagen later, werd het gezin op de trein gezet richting het vernietigingskamp Sobibór in Polen. Ze bevonden zich in het 'transport 8', zo blijkt uit de administratie van de Joodse Raad. In die trein zaten in totaal 1.166 personen, van wie niemand het overleefde, blijkt uit gegevens van Stichting Sobibór. Direct na aankomst op 23 april 1943 zijn Joseph (43), Jetje (35) en de drie jonge kinderen Meip (13), Sally (11) en Elly (7) vermoord in de gaskamers van Sobibór.

Na de oorlog

Toen de oorlog voorbij was, moest mijn opa zich noodgedwongen ontfemen over het bedrijf nadat zijn hele familie was vermoord in de concentratiekampen. Zijn moeder, een zus, twee broers, vele achterneven en nichten, tantes, ooms: er was niemand over. Mijn opa heeft een aantal jaren de zaak gerund, totdat hij in 1952 stopte. En dus verdween de stoffengroothandel een aantal jaren na de oorlog uit het Rotterdamse straatbeeld, maar niet uit de geschiedenis. Want het visitekaartje van de manufacturenhandel bleef achter,

Meijer (Meip), Elisabeth (Elly) en Salomon (Sally) Spetter

© Fotoarchief familie Spetter

op het adres waarvan Joseph met zijn gezin vertrok, zijn dood tegemoet, zoals het overgrote deel van alle joodse Rotterdammers.

kennen, wordt alleen maar groter. Los van hoe lang het geleden is. Vandaag herdenk ik hen, en ik vind het belangrijk dit verhaal te vertellen, opdat wij niet vergeten.

Verdriet blijft

Het verdriet van de oorlog blijft. En het gemis van de familieleden die ik had willen

Ik had dit verhaal niet kunnen schrijven zonder de hulp van mijn lieve tante Ellen Niezen-Spetter.

Verleden van de wijk zichtbaar

Initiatiefnemer van de plaatsing van de struikelstenen is Koen Isha, tot april actief als wijkraadslid van Liskwartier. "Ik vind het belangrijk dat dit verleden van de wijk zichtbaar wordt voor de bewoners en de mensen die er doorheen lopen. Met het plaatsen van de Stolpersteine hoop ik dat men zich bewust wordt van het verschrikkelijke lot dat deze mensen hebben moeten ondergaan. Het verdrietige verhaal achter elke steen laat mij nog steeds niet onberoerd en ik hoop dat nog vele toekomstige generaties de nagedachtenis aan deze wijkgenoten levend houden door de stenen te lezen en de namen te noemen."

Bergpolder

Koen speelt met de gedachte om ook Stolpersteine te laten plaatsen voor de vermoorde joodse bewoners in Bergpolder.

Voor meer informatie: www.loods24rotterdam.nl en www.joodsmonument.nl.

Met dank aan Elise Spetter en rijmond.nl.

.....
Frank Zwinkels

Nabestaanden, leerlingen van de Imeldaschool en betrokkenen luisteren naar initiatiefnemer Koen Isha bij de plaatsing van de Stolpersteine voor de familie Spetter op de Bergselaan 176A

Foto's: Johannes Odé

Meijer Spetter en Ellen Niezen-Spetter, neef en nicht van Joseph en Jetje Spetter, vertellen over hun oom, tante en hun kinderen

Leerlingen van de Imeldaschool lezen de namen van het gezin Spetter op de Stolpersteine

De hemel als filmdoek

In de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw was hij een van de bekendste schrijvers van Nederland: Bob den Uyl (1930-1992). Hij schreef even mistroostige als humoristische verhalen: een 'laconieke verteller van alledaagse waanzin'. Naam maakte hij met reisverhalen over zijn tochten per fiets en trein naar België, Duitsland en Noord-Frankrijk. Voor zijn werk ontving hij diverse literaire prijzen. Twintig jaar, van zijn jonge jeugd tot zijn huwelijk, woonde Bob den Uyl in de Tak van Poortvlietstraat in Bergpolder.

Op 27 maart 1930 werd Bob den Uyl geboren in de Herlaerstraat 8B. 'Een nare dwarsstraat tussen een spoorwegviaduct en een singel in, in de Agniesebuurt, grenzend aan het Oude Noorden.' Het pand is inmiddels gesloopt.

In 1936 verhuist het gezin naar de Tak van Poortvlietstraat 31B. Van daar loopt de kleine Bob naar de lagere school aan de Rodenrijselaan 76. Hij had zo'n hekel aan de Juliana van Stolbergschool dat hij zelfs de Bergsingel begon te haten die hij, op weg naar school, dagelijks passeerde.

In het verhaal *Jeugdige experimenten* speelt het voorval met juffrouw Nellie, 'een lieve verschijning van rond de twintig'. Het liefste kind van de week mag bij haar op schoot. De 'ik' in het verhaal is eindelijk de uitverkorene. Zijn droom haar borsten aan te raken kan in vervulling gaan: 'Ik verzamelde al mijn moed, slikte en greep voor het front van de klas met mijn twee handjes in de warme volheid van de angorawol.' 'Getsie, wat ben jij een smerig kind!' sist de juffrouw hem toe.

Bob den Uyl (links) spelend bij de Hofpleinlijn

Bob den Uyl

Foto: Nationaal Archief/Collectie Spaarnestad/ANP, Ton Poortvliet

Bekende verhalen zijn onder andere *Morgen, als de zon schijnt*, dat speelt in Rotterdam, *Elsie*, over een mislukte zeiltocht, *In 't groen dal*, over een fietstocht door België. Zijn humor reikte ver voorbij de stadsgrenzen van de havenstad; hij werd een bekende schrijver in Nederland en België. Men sprak van 'de nieuwe Bomans'.

Hikkend naar adem

Sterk is de verhalenbundel *De ontwikkeling van een woede* (1972), waarin hij de 'Wet van Den Uyl' introduceert: 'Je vindt niet wat je zoekt, maar alleen wat je niet zoekt.' Hij is voortdurend op zoek naar sporen van de Eerste Wereldoorlog, maar belandt steevast op wonderlijke dwaalwegen. Den Uyl beschouwt humor 'als een prachtig middel om een situatie die melodramatisch dreigt te worden weer te relativiseren'. Daarin schuilt zijn Rotterdamse inborst. Maar hij vindt er de woorden voor die een groot publiek aanspreken; hij kan een alledaagse situatie omtoveren in een absurdistische scène, waarbij de lezer in de lach schiet, hikkend naar adem hapt, de tranen van zijn wangen veegt.

Er gebeurt al genoeg

Zijn bekendste boek is *Gods wegen zijn duister en zelden aangenaam* (1975). Hij is er, met dank aan Gerard Reve, achter gekomen dat hij overal over kan schrijven. In een verhaal hoeft niets wezenlijks te gebeuren, 'er gebeurt al genoeg'. Zeker in het leven van Den Uyl. Hij is geen mooischrijver, geen auteur van hoogstaande en diepgravende literatuur, maar zijn stijl is sterk, zijn proza ideeënrijk, oorspronkelijk en bij vlagen hilarisch. Ook Simon Carmiggelt was een bewonderaar, zoals blijkt uit een gesprek van hem met Reve in het tijdschrift *Hollands Diep*, waarin Den Uyl geregeld reisreportages publiceerde.

Carmiggelt: Als je nou het laatste boek van Den Uyl neemt, dat is enorm leuk. Méésterlijk geschreven. Daar zit je echt luid om te lachen.

Reve: Broer van de premier, hè? Carmiggelt: Nee, nee, nee, hij heet toevallig zo. Reve: Pseudoniem dat hij gekocht heeft. Carmiggelt: Nee, hij héét Den Uyl, dat is toch een naam die voorkomt. Het is echt een ontzettend goed boek [Gods wegen, NK].

Bob den Uyl voor zijn huis in de Tak v. Poortvlietstraat

Onbehagen

Onbehagen vormt de kern van Den Uyls schrijverschap. Humor is het wapen om zijn angsten (agorafobie) te bezweren. Zijn drankgebruik versterkt het beeld van die andere, gekantelde werkelijkheid. Techniek en bureaucratie zijn z'n grootste vijanden en vormen een goudmijn voor zijn schrijverschap. Evenals zijn ervaringen tijdens de Tweede Wereldoorlog die tussen de regels de verhalen een authentieke diepgang geven. De zinloosheid van de twee Wereldoorlogen hebben zijn levenshouding bepaald.

Oorlog in Rotterdam

In zijn jeugdijaren is het leven op school en op straat tamelijk saai. Daar komt verandering in als de oorlog uitbreekt. 'Oorlog is leuk', heet het verhaal waarin de tienjarige Bob op 14 mei 1940 het bombardement op Rotterdam meemaakt. Vanaf de derde etage in de Tak van Poortvlietstraat kijkt hij naar de vliegtuigformaties, naar luchtgevechten met cirkelende en duikende Spitfires, Stuka's, Hurricanes en Fokkers. 'Al een uur lang wordt de stad gebombardeerd. Een ongekend evenement. (...) De vliegtuigen voeren een blijde sierlijke dans uit in de lucht, stijgend, cirkelend, duikend. Kleine stiftjes vallen uit de rompen, duikelen naar beneden en verdwijnen in de rook. Een razend onweer.' De hemel is een filmdoek waarop een geweldig spannende film is te zien.

Treubstraat

Maar het wordt minder leuk als de oorlog dichterbij komt. De keerzijde is te lezen in een verhaal dat is opgenomen in de bundel *Jong gedaan, kinderwerk en beginnerswerk van 28 auteurs*. Een kort verhaal van één A4'tje dat hij 'in 1952/53' schreef. De hoofdpersoon, in wie wij de veertienjarige Bob den Uyl herkennen, is op hongertocht naar het platteland. Op een mistige winterdag van 1945 fietst hij op zijn Saturnus naar de Betuwe. Onderweg wordt de 'hij' in het verhaal opgeschrikt door een raket

Bob den Uyl (rechts, staand) met andere schrijvers, o.a. Harry Mulisch (links, staand), Simon Carmiggelt (links, zittend) en Jan Siebelink (links van Bob)

die hoog boven zijn hoofd langs schiet. De jongen kent de raket en weet hoe zo'n ding werkt en wat er kan gebeuren. 'De kracht van de springlading werd door voorbeelden aangetoond. Bij een voltreffer zou bijvoorbeeld een heel huizenblok worden vernietigd.' Den Uyl weet waar hij het over heeft; op 18 maart 1945 is een V2 op een huizenblok in de Treubstraat en Kerdijkstraat in Bergpolder terechtgekomen, op ongeveer negenhonderd meter van zijn huis in de Tak van Poortvlietstraat.

Den Uyl heeft altijd in Rotterdam gewoond. Hij reisde per trein (soms nam hij de fiets mee), maar nooit ver; hij moest binnen 24 uur weer thuis kunnen zijn, anders raakte hij in paniek. Als buitenstaander had hij een scherp oog voor de alledaagse waanzin. Mistroostig, maar met humor.

.....
Nico Keuning

Nico Keuning schreef de biografie van Bob den Uyl: *Een zeker onbehagen* (2008).

Lintjesregen...

Het regende lintjes, op 26 april 2022, in de Burgerzaal van het stadhuis op de Coolensingel.

Nietsvermoedend werd Wendelien Lans, sinds 2007 actief bestuurslid van de in maart 2020 opgeheven bewonersorganisatie Liskwartier en zich jarenlang inzetend voor de terugkeer van een Hofpleintrein op het dak van de Hofbogen, naar een ronde tafel in de zaal begeleid.

Wendelien was er helemaal van uitgegaan dat Ina Chabot, die haar sporen jarenlang had verdiend in deelgemeente, gebiedscommissie en wijkraad Liskwartier, een lintje zou krijgen. En dus gaf ze, nog steeds niets vermoedend, iedereen aan de ronde tafel een hand, want in haar beleving waren dat nog steeds Ina's genodigden. Totdat de twee 'partners in crime' Reidar Plokker, voorzitter van de wijkraad, en Joke, haar collega van de bewonersorganisatie, haar ervan probeerden te overtuigen dat het....om HAAR ging! En wat er toen door haar heen ging...dat weet slechts Wendelien. Burgemeester Aboutaleb maakte van haar toch best wel lange staat van dienst een prachtverhaal om trots op te zijn!

Na de huldiging wilde de dame met het door de burgemeester opgespelde lintje naar rechts, richting tram, en toen stond daar links, haar dochter Jacqueline met een boeket bloemen in haar hand, en daarachter de rest van de familie...

Drie auto's vol blijde mensen op weg naar de Bergsingelkerk, waar nog meer blijde mensen haar opwachten. Initiatiefnemer Jan

Waszink en uitvoerder Joke van Nieuwenburg maakten hier, in het Liskwartier, de lintjesregen af door alle aanwezigen een rood-wit-blauw lintje om te hangen want heeft niet iedereen op enig moment een lintje verdiend?

Er volgde een gezellig hapje en een drankje. En wat is onze conclusie?

Ja, Wendelien heeft het verdiend, dik verdiend.

.....
Joke van Nieuwenburg

Wendelien Lans

Foto: Johannes Odé

Bluegrass Festival: een internationaal buurtfeest

In het weekend van 24, 25 en 26 juni vindt de tiende editie van het Rotterdam Bluegrass Festival plaats. Op en rondom het Pijnackerplein spelen meer dan 30 acts, verdeeld over drie podia. Nationaal en internationaal, met veel artiesten uit de VS, de bakermat van het genre.

Op het Pijnackerplein, midden in de volkswijk het Oude Noorden in Rotterdam, staat een prachtige muziekkoepeel. Tot iets meer dan tien jaar geleden werd daar zelden muziek gespeeld. Dat veranderde in 2009, toen Guido de Groot – cartoonist, bluegrass-liefhebber en wijkbewoner – met het plan kwam om er een festival te houden en daarvoor enkele bluegrass-bands uitnodigde om in de koepel te spelen. Het resulteerde in een buurtfeest met 250 bezoekers, op een klein hoekje van het plein.

Foto: Johannes Odé

In 2012 organiseerde hij de tweede editie en sindsdien vindt het Rotterdam Bluegrass Festival elk jaar plaats, met uitzondering van de twee coronajaren 2020 en 2021.

Elk jaar komen er steeds meer bezoekers en spelen er steeds bekendere bands, die van over de hele wereld speciaal naar het festival reizen om op te treden. Het festival is uitgegroeid van buurtfeest tot internationaal muziekevenement met muzikliefhebbers uit heel Nederland, Europa en daarbuiten. In 2019 trok het festival meer dan 16.000 bezoekers. Toch blijft het gevoel van een buurtfeest behouden en dat koesteren we ook.

Waar je ook vandaan komt en wat je achtergrond ook is, je bent tijdens het festival even bewoner van het Oude Noorden en lid van de bluegrassfamilie. Ook de artiesten voelen zich tijdelijk een Rotterdamse local. Het Rotterdam Bluegrass Festival is dus eigenlijk een internationaal buurtfeest.

De muziek betreft niet alleen bluegrass, ook andere vormen van rootsmuziek als country, folk en americana komen aan bod. En zelfs cross-overs met bijvoorbeeld hiphop en niet-Westerse stijlen staan op het programma.

Totaalervaring

Naast muziek van wereldformaat worden ook alle andere zintuigen geprikkeld met activiteiten voor jong en oud. Zo is er de Jam Area, de muzikale huiskamer van het festival en een plek om in alle rust met elkaar te jammen. Tijdens diverse kinderworkshops kunnen kinderen (en hun ouders) zich creatief helemaal uitleven.

Voor amateur- en (semi-)professionele musici zijn er muziekworkshops door gerenommeerde musici. En met het Brancoplein als nieuwe locatie is er nu een podium waarbij de focus ligt op nieuw

talent. Verder kun je op de Bluegrass Market lekker naar spullen struinen. Kortom: het Rotterdam Bluegrass Festival is een totaalervaring. En gratis toegankelijk!

Gangstagrass

Foto: Melodie Yvonne

Them Dirty Dimes

Foto: Jasper Bolderdijk

Stillhouse Junkies

Foto: Renee Anna Cornue